

INNHold:

- Vekstregulering av grasfrøeng med CCC
- Vanning av frøeng – negativ vannbalanse i Sør-Norge
- Borgjødsling til kløver
- Pussing av kløverfrøeng
- Skadedyr i frøeng
- Rettelse - Avstand i tid ved gjenlegg til frøeng av samme art, men forskjellig sort

Vekstregulering av grasfrøeng med CCC

Det er tidligere informert om endringer av etiketten for CCC med hensyn til hvilke doser som kan benyttes i grasfrøeng og i hvilke arter CCC er godkjent. Vi ser at det

fremdeles kan være i salg CCC Nufarm 750 med gammel etikett (2013), denne kan brukes slik det står på etikett. Dersom det benyttes Cycocel 750 (BASF) så har denne engrapp og rødsvingel også på etiketten, det har ikke CCC NUFARM 750. Begge preparater har maks dose 200 ml/daa på den nye etiketten.

Vanning av frøeng – negativ vannbalanse i Sør-Norge

Vanning av grøsføeng må gjøres før den skyter, seinere er det ikke vanningsbehov. Derfor bør jorda være i vannbalanse før skyting slik at enga har tilstrekkelig vanntilgang fra skyting og fram til modning. Som et hjelpemiddel for å vurdere vanningsbehovet bør en gå inn på <http://gamlevips.nibio.no/warning/wa230s.jsp> og finne den nærmeste landbruksmeteorologiske stasjonen og få beregnet vannbalansen. For Ramnes i Vestfold er vannbalansen pr 21. mai -45 mm. Selv om det er meldt nedbør de neste dagene så vil en med den nedbøren som er meldt fremdeles ha en negativ vannbalanse slik at det vil være et vanningsbehov.

Rødkløverfrøeng har sjeldent vannbehov men ved tørke viser den tydelig med hengende blader at den er tørkstresset. Dersom dette skjer før blomstring bør den vannes, seinere er lite behov for vanning.

Hvitkløver er aktuell å vanne like før blomstring dersom det er et vannunderskudd i jorda. Vanning på et tidligere tidspunkt er mindre aktuelt fordi det kan gi unødvendig mye bladmasse, men ved kraftig tørke kan plantene bli så lave at det er vanskelig å plukke opp kløverhodene ved tresking.

Borgjødsling til kløver

Bor fremmer nektarfyllden i blomsten og bedrer veksten av pollenslangen og bidrar dermed også til bedre frøsetting. I forsøkene med bladgjødsling med Bortrac ble det oppnådd 18 % meravling i rødkløver og 11 % i hvitkløver. I rødkløver benyttes det 150 ml/daa etter begynnende strekning av stenglene, i siste del av mai fram til begynnende knoppdannning. I hvitkløver benyttes det 100 ml/daa, sprøyt når kløveren er i god vekst i mai og fram til begynnende strekning i første halvdel av juni.

I rødkløver hvor det er aktuelt å vekstregulere så skal vekstregulator ikke blandes med Moddus, i forsøken erfarte en at en slik blanding førte til at en mistet noe av meravlingen av disse midlene.

Pussing av kløverfrøeng

I økologisk rødkløver vil pussing av rødkløverfrøeng bidra til å bekjempe ugras i frøenga. I tillegg kan en pussing gi en vekstregulerende effekt slik at det blir mindre plantemasse ved høsting. Pussingen må ikke gjøres for seint, det fører til forsinket blomstring og redusert avling. Tidspunkt er like før stengelstrekning, antakelig er tidspunktet i kommende uke i mange enger.

I hvitkløver pusses det straks en ser de første antydningene til knopper nede ved stenglene (bildet under til venstre), det vil si at en må ned på kne og skyve bladverket til side for å finne knoppene.

Pussing i kløver må ikke gjøres i tørkestresset eng, plantene må ha god vanntilgang.

Skadedyr i frøeng

Hvitaksmidd (bildet under)

I artene engkvein, rødsvingel, sauesvingel, engrapp, engsvingel og raigras er det 2. års og eldre enger årvisse problemer med hvitaksmidd. Tidspunkt for bekjempelse er tradisjonelt når løvetannen blomstrer i fórenger. Det er som regel 15.-20. mai. I mange tilfeller passer det å blande insektmiddel med vekstreguleringen. Det benyttes 30 ml Fastac, 20 ml Decis Mega eller 15 ml Karate. Husk at disse midlene har 30 meter avstandskrav til vann.

Insekter

I eldre enger kan insekter i tillegg til hvitaksmidd gjøre så stor skade at bekjemping er nødvendig. Først og fremst er det timoteiflue og grastege vi har sett noe skader av, men også sikader i strandrør og bladminerflue i engsvingel.

Skader av timoteiflue viser seg etter skyting som døde striper i akset hvor larven til timoteiflua

har gnaget (bildet over til venstre). Når skade viser seg er det for sent å gjennomføre en bekjemping, den må gjøres når flua legger egg og fram til før larvene har gått inn bladslira til akset. Eggene legges nederst på et av de to øvre bladene i siste halvdel av mai. Ofte ser skaden verre ut en hva den faktisk er, en kan regne med at et skadd aks taper 50 % av avlingen. Sjøl med bare 2-3 skadde aks pr m² blir skaden svært synlig uten at den er av særlig betydning. Bekjemping er bare i områder hvor en erfaringsmessig har store angrep. Bekjemping som for hvitaksmidd.

Tegeskadene i frøeng gjøres i hovedsak av de små nymfene (bildet over til høyre), de kan være vanskelig å oppdage i enga, en må gjerne bruke noe tid på hvert sted for å se tegegnymfene. Om behov bekjemping med et pyretroid.

Skade av bladminerflue kan komme også i første års enger dersom en har år med store angrep. Ofte ser vi det i korn hvor en får næringsstikk som viser seg som nålestikk i bladene. Ser en slike angrep bør en også sjekke i frøengene.

Rettelse - Avstand i tid ved gjenlegg til frøeng av samme art, men forskjellig sort

I forrige Frønytt sneik det seg med feil årstall om når det sist kunne være dyrket annen sort ved frøavl av ny sort.

I linken <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1999-09-13-1052> står det følgende:

5. Tidligere plantevekst – jordbruksfrø

Frø må ikke avles på jord der det har vært avlet annen sort av samme art de siste:

Vekst	Klasse P og B	Klasse C
Gras	4 år	2 år
Engbelgvekster	6 år	2 år
Olje- og fibervekster	5 år	5 år

Som nevnt i forrige Frønytt skal gjenleggsåret regnes med. Ved frøavl av bruksfrø klasse C vil det si at ved gjenlegg i 2020 da skal det ikke være dyrket annen sort i 2018 og i 2019. Har en skiftet fra Norild kan den ha vært frøavlet siste år på samme areal i 2017 som en legger f.eks. Vinjar i 2020.

Alle Frønytt finner du også på frøavlerlagets nettside <https://www.froavlerlaget.no>

Er du i tvil om frø – ta kontakt med din lokale frørådgiver.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissingen	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860